

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 21. januarja 2005

o spremembah Smernice ECB/2001/3 o transevropskem sistemu bruto poravnave v realnem času (TARGET)

(ECB/2005/1)

(2005/88/ES)

SVET EVROPSKE CENTRALNE BANKE JE –

SPREJEL NASLEDNJO SMERNICO:

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ter zlasti prve in četrte alineje člena 105(2) Pogodbe,

Člen 1

Smernica ECB/2001/3 se spremeni, kot sledi:

ob upoštevanju Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter zlasti členov 3.1, 12.1, 14.3, 17, 18 in 22 Statuta,

1. Člen 1 se spremeni, kot sledi:

ob upoštevanju naslednjega:

(a) po abecednem redu se vstavijo naslednje definicije:

(1) Svet Evropske centralne banke (ECB) se je 24. oktobra 2002 seznanil z vrsto različnih možnosti, ki dovoljujejo centralnim bankam, da se vključijo v sistem TARGET drugače kot preko medsebojnega povezovanja. Nadalje je bilo odločeno, da bodo po pristopu desetih novih držav članic k EU s 1. majem 2004 centralne banke teh držav članic imele enake pravice in obveznosti v zvezi z vključitvijo v sistem TARGET kot druge centralne banke po eni od teh možnosti. To zahteva spremembo Smernice ECB/2001/3 o transevropskem sistemu bruto poravnave v realnem času (TARGET) ⁽¹⁾.

„vključena NCB“ pomeni NCB, katere sistem bruto poravnave v realnem času (BPRČ) je vključen v sistem TARGET preko NCB izvajalke storitev,

„nesodelujoče države članice“ pomenijo tiste države članice, ki niso sprejele enotne valute v skladu s Pogodbo,

„NCB izvajalka storitev“ pomeni NCB: (i) katere sistem BPRČ je vključen v sistem TARGET preko medsebojnega povezovanja; in (ii) ki izvaja storitve za vključeno NCB v zvezi z obdelavo čezmejnih plačil v sistemu TARGET, pri čemer vzpostavi dvostransko povezavo,“;

(2) Nadaljnja manjša sprememba Smernice ECB/2001/3 je potrebna za upoštevanje trenutne prakse glede dostopa udeležencev do sistema TARGET.

(b) opredelitev „EGP“ se nadomesti z naslednjo:

(3) V skladu s členom 12.1 in členom 14.3 Statuta so smernice ECB sestavni del prava Skupnosti –

„EGP“ pomeni Evropski gospodarski prostor, kakor je opredeljen v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru, sklenjenem 2. maja 1992 med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami ter državami članicami Evropskega združenja za prosto trgovino, kakor je bil naknadno spremenjen,“;

⁽¹⁾ UL L 140, 24.5.2001, str. 72. Smernica, kakor je bila nazadnje spremenjena s Smernico ECB/2004/4 (UL L 205, 9.6.2004, str. 1).

- (c) opredelitev „dokončnost“ ali „dokončen“ se nadomesti z naslednjo:

„dokončnost‘ ali ‚dokončen‘ pomeni, da vključena NCB, NCB/ECB pošiljateljica, udeleženec pošiljatelj ali tretja oseba poravnave plačilnega naloga ne more preklicati, vrniti v prvotno stanje ali razveljaviti, niti v primeru postopkov zaradi nesolventnosti proti udeležencu, razen v primerih pomanjkljivosti v osnovni transakciji (transakcijah) ali plačilnem nalogu (nalogih), ki izhajajo iz kaznivih dejanj ali goljufivih ravnanj (pri čemer med goljufiva ravnanja spadajo tudi posebne ugodnosti in transakcije po prenizki vrednosti v sumljivih obdobjih v primeru nesolventnosti), če je tako odločilo za vsak primer posebej pristojno sodišče ali drug organ, pristojen za reševanje sporov, ali ki so posledica napake;“

- (d) opredelitev „računi med NCB“ se nadomesti z naslednjo:

„računi med NCB‘ pomenijo račune, ki jih, brez poseganja v določbe člena 4a te smernice, vsaka NCB in ECB odprejo ena za drugo v svojih poslovnih knjigah za opravljanje čezmejnih plačil v sistemu TARGET; vsak tak račun med NCB je odprt v korist ECB ali NCB, v imenu katere je račun odprt;“

- (e) opredelitev „napake pri delovanju nacionalnega sistema BPRČ“ ali „napake pri delovanju TARGET“ ali „napake pri delovanju“ se nadomesti z naslednjo:

„napake pri delovanju nacionalnega sistema BPRČ‘ ali ‚napake pri delovanju sistema TARGET‘ ali ‚napake pri delovanju‘ pomenijo tehnične težave, okvare ali odpovedi tehnične infrastrukture in/ali računalniških sistemov katerega koli nacionalnega sistema BPRČ ali plačilnega mehanizma ECB ali računalniških mrežnih povezav za medsebojno povezovanje ali za dvostransko povezavo ali kateri koli drug dogodek, povezan s katerim koli nacionalnim sistemom BPRČ ali plačilnim mehanizmom ECB, medsebojnim povezovanjem ali dvostransko povezavo, zaradi katerega je nemogoče izvršiti in v istem dnevu zaključiti obdelavo plačilnih nalogov v sistemu TARGET; opredelitev zajema tudi primere, ko istočasno pride do napak pri delovanju v več kakor enem nacionalnem sistemu BPRČ (na primer zaradi okvare, ki je povezana z izvajalcem mrežnih storitev);“

- (f) opredelitev „odprte ponudbe“ se nadomesti z naslednjo:

„odprte ponudbe‘ pomenijo možnost mejnega zadolževanja in možnost deponiranja presežkov likvidnosti, ki ju zagotavlja Eurosistem.“

2. Člen 2 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 2

Opis sistema TARGET

1. Transevropski sistem bruto poravnave v realnem času je sistem bruto poravnave v realnem času za euro. Sistem TARGET je sestavljen iz nacionalnih sistemov BPRČ, plačilnega mehanizma ECB in medsebojnega povezovanja. Sistemi BPRČ se lahko vključijo v sistem TARGET preko medsebojnega povezovanja ali preko dvostranske povezave.

2. Sistemi BPRČ nesodelujočih držav članic se lahko vključijo v sistem TARGET, kolikor taki sistemi BPRČ izpolnjujejo minimalne splošne zahteve iz člena 3 in so sposobni obdelati plačila v eurih vzporedno z obdelavo plačil v svoji nacionalni valuti. Za vsako vključitev sistema BPRČ nesodelujoče države članice v sistem TARGET je potreben sporazum, s katerim se zadevne nacionalne centralne banke sporazumejo, da bodo spoštovale pravila in postopke za sistem TARGET iz te smernice (po potrebi s specifikacijami in spremembami, kakor je navedeno v takem sporazumu).“

3. Člen 3 se spremeni, kot sledi:

- (a) doda se naslednja točka (a)(1)(v):

„(v) centralne banke, ustanovljene v EU, katerih sistemi BPRČ niso vključeni v sistem TARGET.“;

- (b) odstavek (b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) Denarna enota

Vsa čezmejna plačila so v eurih.“;

- (c) odstavek (c)(3) se nadomesti z naslednjim:

„3. Za čezmejna plačila, ki se izvršujejo v sistemu TARGET, velja enotna cena, ki jo oblikuje Svet ECB in je določena v Prilogi III.“;

- (d) odstavek (f)(3) se nadomesti z naslednjim:

„3. Posojilo za čez dan mora biti ustrezno zavarovano. Primerno zavarovanje so ista sredstva in instrumenti ter zanje veljajo ista pravila vrednotenja in obvladovanja tveganj, kakor so predpisana za primerno zavarovanje za operacije denarne politike. Razen v primeru zakladniških oddelkov in organov javnega sektorja iz člena 3(a)(1)(i) oziroma (ii) NCB ne sprejme kot sredstev za zavarovanje tistih dolžniških instrumentov, ki jih je izdal ali zanje jamči udeleženec ali drug subjekt, s katerim je sodelujoča stranka tesno povezana, kakor je opredeljeno v členu 1(26) Direktive 2000/12/ES in kakor se uporablja za operacije denarne politike.“

Vsaka od nacionalnih centralnih bank nesodelujočih držav članic, katerih sistemi BPRČ so vključeni v sistem TARGET na podlagi člena 2(2), lahko oblikuje in vzdržuje seznam primernih sredstev za zavarovanje, ki jih lahko uporabljajo institucije, ki so udeležene v njihovih nacionalnih sistemih BPRČ, vključenih v sistem TARGET, za zavarovanje posojil v eurih, ki jihodobrijo take nacionalne centralne banke, pod pogojem, da sredstva na takem seznamu izpolnjujejo iste standarde kakovosti in da zanja veljajo ista pravila vrednotenja in obvladovanja tveganj, kakor so predpisana za primerno zavarovanje za operacije denarne politike. Zadevna nacionalna centralna banka predloži tak seznam primernih sredstev za zavarovanje ECB v predhodno odobritev.“

4. Člen 4 se spremeni, kot sledi:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„Ureditve za čezmejna plačila, izvršena preko medsebojnega povezovanja“;

(b) uvodni odstavek se nadomesti z naslednjim:

„Določbe tega člena se uporabljajo za ureditve za čezmejna plačila, ki se izvršijo ali bi se morala izvršiti preko medsebojnega povezovanja.“;

(c) odstavek (b)(3) se nadomesti z naslednjim:

„3. Vsi računi med NCB se vodijo v eurih.“

5. Vstavi se naslednji člen 4a:

„Člen 4a

Ureditve za čezmejna plačila, izvršena preko NCB izvajalke storitev

Določbe tega člena se uporabljajo za ureditve za čezmejna plačila, ki se izvršijo ali bi se morala izvršiti preko dvostranske povezave.

(a) Opis vključitve

Pri izvrševanju čezmejnega plačila preko dvostranske zveze:

- se NCB izvajalka storitev, odvisno od primera, šteje za NCB prejemnico ali za NCB pošiljateljico, kar se tiče obveznosti in odgovornosti v zvezi z obdelavo čezmejnega plačila preko medsebojnega povezovanja v razmerju do NCB/ECB pošiljateljice ali prejemnice,
- se vključena NCB, odvisno od primera, šteje za NCB prejemnico ali NCB pošiljateljico, kar se tiče obve-

znosti in odgovornosti v zvezi s knjiženjem v dobro oziroma v breme računa BPRČ udeleženca prejemnika oziroma pošiljatelja.

(b) Odprtje in delovanje računa za vključeno NCB

1. NCB izvajalka storitev odpre v svojih poslovnih knjigah račun v eurih za vključeno NCB.
2. NCB izvajalka storitev odobri vključeni NCB neomejeno in nezavarovano posojilo.

3. NCB izvajalka storitev bo za izvršitev čezmejnih plačil udeleženca v sistemu BPRČ vključene NCB knjižila zadevne zneske v breme računa vključene NCB in v dobro računa BPRČ udeleženca v sistemu BPRČ NCB izvajalke storitev ali v dobro računa med NCB, ki ga ima NCB/ECB prejemnica pri NCB izvajalki storitev. NCB izvajalka storitev bo za izvršitev čezmejnih plačil udeležencu v sistemu BPRČ vključene NCB knjižila zadevne zneske v breme računa med NCB, ki ga ima NCB/ECB pošiljateljica, ali v breme računa BPRČ udeleženca v sistemu BPRČ NCB izvajalke storitev in v dobro računa vključene NCB.

(c) Obveznosti in odgovornosti NCB izvajalke storitev in vključene NCB

1. Preverjanje

(a) Vključena NCB in NCB izvajalka storitev sta odgovorni za natančnost in sintakso podatkov, ki jih posredujeta ena drugi, in se dogovorita o standardih, ki se bodo uporabljali za te podatke.

(b) NCB izvajalka storitev po prejemu plačilnega naloga, ki ji ga predloži vključena NCB, nemudoma preveri vse podrobnosti v plačilnem nalogu, ki so potrebni za pravilno obdelavo naloga. Če NCB izvajalka storitev odkrije sintaktične napake ali druge razloge za zavrnitev plačilnega naloga, takšnega plačilnega naloga ne obdela, podatke in plačilni nalog pa obravnava v skladu s posebnimi pravili, o katerih se dogovorita NCB izvajalka storitev in vključena NCB.

2. Poravnava

(a) Vključena NCB bo za izvršitev čezmejnega plačila udeleženca v sistemu BPRČ vključene NCB knjižila zadevni znesek v breme računa udeleženca v svojem sistemu BPRČ in v skladu s pogoji, dogovorjenimi med vključeno NCB in NCB izvajalko storitev, predložila odgovarjajoči plačilni nalog NCB izvajalki storitev.

(b) Ko NCB izvajalka storitev preveri veljavnost plačilnega naloga, predloženega v skladu s členom 4a(c)(1)(b), nemudoma:

(i) knjiži zadevni znesek v breme računa vključene NCB; in

(ii) pošlje vključeni NCB pozitivno potrditev.

(c) NCB izvajalka storitev po knjiženju zadevnega zneska v breme računa vključene NCB nemudoma knjiži isti znesek v dobro računa BPRČ udeleženca v svojem nacionalnem sistemu BPRČ ali obdela plačilni nalog preko medsebojnega povezovanja v skladu s členom 4. Ko NCB izvajalka storitev od NCB/ECB prejemnice prejme pozitivno ali negativno potrditev, jo posreduje vključeni NCB.

(d) NCB izvajalka storitev bo za izvršitev čezmejnega plačila udeleženca v sistemu BPRČ NCB izvajalke storitev, ki je namenjeno udeležencu v sistemu BPRČ vključene NCB, knjižila zadevni znesek v dobro računa vključene NCB nemudoma po prejemu takšnega plačilnega naloga. Vključena NCB bo potem nemudoma knjižila ta znesek v dobro računa udeleženca v sistemu BPRČ vključene NCB.

(e) Po prejemu plačilnega naloga od NCB/ECB pošiljateljice bo NCB izvajalka storitev za izvršitev čezmejnega plačila udeleženca v sistemu BPRČ, ki ni sistem BPRČ NCB izvajalke storitev, namenjenega udeležencu v sistemu BPRČ vključene NCB:

(i) izvedla postopke, opisane v členu 4(d)(1) in 4(d)(2)(a);

(ii) zatem knjižila zadevni znesek v dobro računa vključene NCB in o tem obvestila vključeno NCB; in

(iii) zatem poslala pozitivno potrditev NCB/ECB pošiljateljici.

Vključena NCB po prejemu obvestila iz točke (ii) nemudoma knjiži zadevni znesek v dobro računa udeleženca v svojem sistemu BPRČ.

(f) NCB izvajalka storitev ukrene vse potrebno, kar je dogovorjeno z vključeno NCB, da se zagotovi, da so vse informacije in podatki, potrebni za knjiženje zneska v dobro računa udeleženca v sistemu

BPRČ vključene NCB, v kakršnih koli okoliščinah na voljo vključeni NCB.

(g) Ure delovanja sistema BPRČ vključene NCB ustrezajo določbam v Prilogi IV.

3. Dokončnost

Dokončnost čezmejnih plačil, obdelanih preko dvostranske povezave, se določi v skladu s pravili, določenimi v členih 4(c)(2) in 4(d)(2).

4. Prenos odgovornosti za izvršitev plačilnega naloga

Odgovornost za izvršitev plačilnega naloga za čezmejna plačila udeleženca v sistemu BPRČ vključene NCB se prenese z vključene NCB na NCB izvajalko storitev v trenutku, ko je zadevni znesek knjižen v breme računa vključene NCB pri NCB izvajalki storitev, potem pa se prenese na NCB/ECB prejemnico v skladu s členom 4(e). Odgovornost za izvršitev plačilnega naloga za čezmejna plačila udeležencu v sistemu BPRČ vključene NCB se prenese z NCB pošiljateljice na NCB izvajalko storitev po tem, ko NCB/ECB pošiljateljica prejme pozitivno potrditev, kot je opisano v členu 4a(c)(2)(e)(iii).

(d) Ravnanje ob napakah

Za vključene NCB se uporablja ureditev, določena v členu 4(f).

(e) Razmerje do izvajalca mrežnih storitev

Vključena NCB mora biti povezana z izvajalcem mrežnih storitev ali imeti do njega dostopno točko. Vključena NCB je odgovorna, da zahteva nadomestilo od izvajalca mrežnih storitev, če je utrpela škodo zaradi kršitve veljavnih pravil, zahtevo pa vloži neposredno pri izvajalcu mrežnih storitev.

(f) Obvestilo udeležencem

Vse NCB obvestijo udeležence v svojih sistemih BPRČ, da pozitivna potrditev, ki jo NCB izvajalka storitev izda v zvezi s čezmejnimi plačili udeležencem v sistemu BPRČ vključene NCB, potrjuje knjiženje v dobro računa vključene NCB pri NCB izvajalki storitev, ne potrjuje pa knjiženja v dobro računa udeleženca prejemnika pri vključeni NCB. NCB, kolikor je to potrebno, ustrezno spremeni svoje nacionalne določbe BPRČ.“

6. Člen 8 se spremeni, kot sledi:

(a) odstavek 1(b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) Odškodninska shema v sistemu TARGET velja za vse nacionalne sisteme BPRČ (ne glede na to, ali so le-ti vključeni v sistem TARGET preko medsebojnega povezovanja ali preko dvostranske povezave) in za plačilni mehanizem ECB (EPM) ter je na voljo vsem udeležencem v sistemu TARGET (vključno z udeleženci v sistemu TARGET nacionalnih sistemov BPRČ sodelujočih držav članic, ki niso sodelujoče stranke pri operacijah denarne politike Eurosistema, in udeleženci v sistemu TARGET nacionalnih sistemov BPRČ nesodelujočih držav članic) v zvezi z vsemi plačili v sistemu TARGET (brez razlikovanja med domačimi in čezmejnimi plačili). Odškodninska shema v sistemu TARGET ne velja za stranke v EPM v skladu s pogoji, ki urejajo uporabo EPM ter so dostopni na spletni strani ECB (www.ecb.int) in občasno posodobljeni.“;

(b) vstavi se naslednji odstavek 1(c)a:

„(c)a NCB izvajalka storitev se za namene člena 8(1)(c)(ii) ne šteje za tretjo osebo.“;

(c) doda se naslednji odstavek 1(f):

„(f) Če vključena NCB ne more obdelati čezmejnih plačil zaradi napak pri delovanju sistema BPRČ NCB izvajalke storitev, se v zvezi s temi plačili za nedelujočo NCB šteje NCB izvajalka storitev.“

7. Člen 9 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 9

Višja sila

NCB in ECB niso odgovorne za neizpolnjevanje te smernice, kolikor in dokler obstaja nesposobnost izpolnjevanja obvez-

nosti po tej smernici ali velja za take obveznosti začasna opustitev ali odlog zaradi dogodka, ki je posledica razloga ali vzroka zunaj dosega smiselno izvajanega nadzora (kar med drugim vključuje okvaro ali napako pri delovanju opreme, naravne katastrofe, naravne nesreče, stavke ali delovne spore), če navedeno ne posega v odgovornost, da so vzpostavljene rezervne zmogljivosti, ki jih zahteva ta smernica, za izvajanje postopkov obravnavanja napak iz členov 4(f) in 4a(d), kolikor je mogoče kljub dogodku višje sile, in da se uporabijo vsi smiselni naporji za ublažitev posledic vsakega takega dogodka, ko ta poteka.“

8. V členu 10 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

„2. V primeru takega spora med NCB ali med NCB in ECB se njihove medsebojne pravice in obveznosti v zvezi s plačilnimi nalogi, obdelanimi preko sistema TARGET, in vsemi drugimi zadevami iz te smernice določijo: (i) po pravilih in postopkih iz te smernice in njenih prilog; ter (ii) kot dopolnilni vir v sporih glede čezmejnih plačil, po pravu države članice, v kateri je sedež NCB/ECB prejemnice.“

9. Priloga IV se nadomesti z besedilom v Prilogi k tej smernici.

Člen 2

Ta smernica začne veljati 25. januarja 2005.

Uporablja se od 7. marca 2005.

Člen 3

Ta smernica je naslovljena na nacionalne centralne banke sodelujočih držav članic.

V Frankfurtu na Majni, 21. januarja 2005

Za Svet ECB

Predsednik ECB

Jean-Claude TRICHET

PRILOGA

„PRILOGA IV

URE DELOVANJA SISTEMA TARGET

Za sistem TARGET in s tem za NCB in nacionalne sisteme BPRČ, ki sodelujejo ali so vključeni v sistem TARGET, veljajo naslednja pravila glede časa delovanja.

1. Referenčni čas za sistem TARGET je ‚čas Evropske centralne banke‘, opredeljen kot lokalni čas na sedežu ECB.
2. Sistem TARGET ima skupne ure delovanja od 7.00 do 18.00.
3. Po vnaprejšnjem uradnem obvestilu, poslanem ECB, je mogoče zgodnje odpiranje, pred 7.00:
 - (i) zaradi domačih razlogov (npr. da se olajša poravnava transakcij z vrednostnimi papirji, da se poravnajo stanja neto poravnalnih sistemov ali da se poravnajo druge domače transakcije, kot so svežnji transakcij, ki jih NCB kanalizirajo v sisteme BPRČ preko noči); ali
 - (ii) zaradi razlogov, ki so povezani z ESCB (npr. ob dnevih, ko se pričakuje izreden obseg plačil, ali da se zniža tveganje navzkrižnih medvalutnih poravnav, ko se obdeluje eurski del deviznih poslov, ki vključujejo azijske valute).
4. Za plačila strank (domača in čezmejna ⁽¹⁾) velja presek eno uro pred običajnim zaprtjem sistema TARGET; preostali čas se uporablja samo za medbančna plačila (domača in čezmejna ⁽²⁾), da se prenese likvidnost med udeleženci. Plačila strank so opredeljena kot sporočila o plačilu v formatu MT100 ali enakovredna nacionalna sporočila (ki bi za čezmejni prenos uporabljala format MT100). Vsaka NCB se v sodelovanju s svojo bančno skupnostjo odloči, ali se bo za domača plačila uporabljal presek ob 17.00. Poleg tega lahko NCB nadaljujejo z obdelavo domačih plačil strank, ki so bila v vrsti ob 17.00.

⁽¹⁾ Presek za čezmejna plačila strank, ki jih pošlje udeleženec v sistemu BPRČ vključene NCB preko NCB izvajalke storitev, je 16:52:30.

⁽²⁾ Presek za čezmejna medbančna plačila, ki jih pošlje udeleženec v sistemu BPRČ vključene NCB preko NCB izvajalke storitev, je 17:52:30.“
